Vlaams Parlement

vergadering **C157 – BIN11**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

# Commissievergadering

## Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 1 maart 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van de regels inzake overheidsopdrachten door lokale overheden die programma's bestellen bij de regionale televisiezenders
- 1191 (2010-2011) 3

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het gebruik van het Frans door de gemeentediensten van De Panne
- 1362 (2010-2011) 6

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over investeringen van gemeenten via een holdingstructuur
- 1393 (2010-2011) 11

■

**Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder**

**Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toepassing van de regels inzake overheidsopdrachten door lokale overheden die programma's bestellen bij de regionale televisiezenders**
**- 1191 (2010-2011)**

**De voorzitter**: De heer Caron heeft het woord.

**De heer Bart Caron**: Mijn vraag gaat over regionale televisie, de samenwerking tussen regionale televisie en de lokale overheden, provincies en gemeenten, en de mate waarin de wetgeving op de overheidsopdrachten daarin speelt. Ik heb intussen al een aantal telefoontjes gekregen. Ik wist bij het indienen van mijn vraag helemaal niet in welke mate dit van toepassing is.

Regionale zenders zoeken de laatste jaren naar nieuwe inkomstenbronnen. Ze zijn daarmee gedeeltelijk ingegaan op de behoeftes die leven bij de lokale overheden om via televisie de werking van de gemeenten, de diensten en de evoluties aan het publiek voor te stellen. In West-Vlaanderen kennen we de systemen Trefpunt, de Raad, provinciale of stedelijke televisie waarbij gemeenten behoorlijke bedragen investeren. In de andere provincies gaat het over gelijkaardige bedragen.

In West-Vlaanderen wordt jaarlijks 800.000 tot 1 miljoen euro betaald aan de West-Vlaamse televisiezenders door de gemeentebesturen of door de provincies via dit soort bestellingen die op vaste uren worden uitgezonden.

Per zendgebied is er maar één regionale televisiezender actief en erkend. Zo is de regelgeving nu eenmaal. Dus zijn de lokale besturen verplicht om een beroep te doen op die ene regionale televisiezender om die lokale televisie te brengen in hun stad of gemeente. Men zou kunnen zeggen dat met slechts één actor de wet op de overheidsopdrachten niet op dezelfde manier speelt. Maar in de realiteit is er een verschil tussen de regionale zender als platform waarop uitgezonden wordt en de productiemaatschappijen die deze lokale televisie maken. Dat zijn soms productieplatformen of productiehuizen die rechtstreeks gerelateerd zijn aan een zender. Het is ook mogelijk dat de zender dit uitbesteedt aan het productiehuis en de digitale informatie laat leveren om uit te zenden.

In West-Vlaanderen gaat het over Focus-WTV. Dat zijn twee televisiezenders die samenwerken en een faciliterend dochterbedrijf hebben, namelijk Picstory. Picstory verzorgt de programma's voor Trefpunt en voor de provinciale televisie-uitzendingen van de Raad.

In Antwerpen en Vlaams-Brabant wordt een beroep gedaan op externe productiehuizen, andere dan de zender die het programma uiteindelijk op de buis brengt. In vele gevallen gaat het zelfs om een productiehuis dat niet gerelateerd is, via aandeelhouderschap of eigendomschap, aan het moederhuis.

Minister, ik verheel niet dat ik graag zou hebben dat elke Vlaamse gemeente eigen televisie heeft. Misschien zullen de digitale ontwikkelingen dat in de toekomst mogelijk maken. Zo zou men op hetzelfde moment in Sint-Niklaas naar een andere televisie-uitzending kijken dan in Lokeren, terwijl die schijnbaar door dezelfde zender wordt uitgezonden. Ik hoop dat de technische faciliteiten dat mogelijk maken. Maar dat is eigenlijk meer een droom over informatie aan de bevolking dan mijn vraag.

Minister, als lokale besturen televisieprogramma's bestellen bij de regionale zenders, moeten zij dan ook de regels inzake overheidsopdrachten volgen? Hebt u er zicht op of dat ook effectief gebeurt?

Zo ja, waarom worden deze programma's vaak aangeleverd door het met de zender verbonden productiehuis? Er zijn toch voldoende andere productiehuizen die hier zouden kunnen meedingen?

**De voorzitter**: De heer Sintobin heeft het woord.

**De heer Stefaan Sintobin**: Ik sluit me aan bij deze vraag. Het is inderdaad zo dat regionale televisiezenders voor hun inkomsten steeds meer afhankelijk worden van onder andere lokale overheden en provinciale overheden. Ik wil niet suggereren dat de nieuwsredactie afhankelijk zou worden van dergelijke inkomsten en dat er een soort van verwevenheid zou zijn tussen wat men gemeenzaam publireportages noemt en de nieuwsuitzending Vormelijk en inhoudelijk verschillen die compleet van elkaar. De kijker ziet perfect wat publireportages zijn en wat de nieuwsuitzendingen zijn.

Sinds de provincie West-Vlaanderen uitzendingen verzorgt op WTV over de werking van de provincie maar ook rapportages brengt over de provincieraad zelf, krijgen meer kijkers voeling met wat er leeft in hun provincie.

De heer Caron heeft wel een punt, en hij weet blijkbaar al meer dan ik. Ik ben benieuwd om te weten hoe het juist zit met de wet op de overheidsopdrachten. Ik ondersteun die vraag. Voor het overige mogen we er niet van uitgaan dat de objectiviteit van de lokale zenders in gevaar komt omdat ze afhankelijk zijn van de inkomsten van lokale en provinciale overheden.

**De voorzitter**: De heer Durnez heeft het woord.

**De heer Jan Durnez**: Voorzitter, ik zie de vraag van de heer Caron als een juridische benadering. Hij vraagt of dat sluitende overeenkomsten zijn dan wel of er ruis op zit. Ik ben vele jaren betrokken partij geweest in het maken van die overeenkomsten. Dit is al ongeveer 15 jaar zo. Er is behoorlijk juridisch advies gevraagd over de wijze waarop daarmee moest worden omgegaan. Specifiek gaat het dan over de door de decreetgever gecreëerde monopoliepositie van de regionale omroepen en het onderscheid tussen de publireportages, die op de markt kunnen komen als overheidsopdrachten zonder meer, en de uitzendingen, waarin er een geheel bestaat van de inhoudelijke uitzendingen, de redactie en de productie op zich. Mijn provincie heeft ervoor gekozen om dit te gunnen via de wet op de overheidsopdrachten, artikel 17. Zo konden wij vermijden, los van alle andere elementen, dat de verantwoordelijkheid over die beide opdrachten – productiehuis versus zender – delicaat zou worden op het ogenblik dat de uitzending er moest komen. Dit is hoe de West-Vlaamse situatie is gegroeid. De zenders hebben voor objectiviteit hun eigen criteria. Zij moeten volgens het decreet instaan voor overheidsinformatie. In die zin past dat in hun opdracht.

**De voorzitter**: Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois**: Collega's, de vraag van de heer Caron moet worden geduid als een legistieke vraag: is de wet op de overheidsopdrachten van toepassing op dit soort opdrachten? U weet dat de meeste zaken van lokaal belang vallen onder het algemeen bestuurlijk toezicht, niet onder de goedkeuringsvoogdij. Dat betekent dat, zolang er geen klachten zijn, de minister van Binnenlands Bestuur niet geadieerd is door dit soort aangelegenheden. Ik ben daardoor nog nooit geadieerd en mijn voorgangers evenmin. Ik ken dus dit soort overeenkomsten niet. Ik kan dus alleen maar een algemeen antwoord geven dat niet is gebaseerd op kennis van de overeenkomsten, bij gebrek aan klachten tot nu toe en aan behandeling van dit dossier door mijn administratie in de buitendienst of hier, centraal.

Concreet: het algemeen uitgangspunt is dat de lokale besturen zijn onderworpen aan de wetgeving op de overheidsopdrachten. Daar zijn we het allemaal over eens. Maar hier zitten we met een apart probleem, dat in twee aangelegenheden uiteenvalt. De eerste gaat over de uitzending zelf: het lokaal bestuur zoekt zendtijd en komt in casu terecht bij het lokale radiostation of de regionale omroep. Dan gaat het om overeenkomsten betreffende zendtijd,

waar het bestuur zendtijd koopt bij een radio of een televisiezender. Anderzijds gaat het om ofwel een coproductie van een lokaal bestuur met een radio- of televisiezender om programma's te ontwikkelen, ofwel bestelt of koopt het bestuur programmamateriaal, bijvoorbeeld een film of een video.

De loutere aankoop van zendtijd is niet onderworpen aan de wet op de overheidsopdrachten. Bij de restcategorie 27 'andere diensten' van lijst B van bijlage 2 bij de wet van 24 december 1993 wordt in de voetnoot als uitgesloten uit het toepassingsgebied van deze wet vermeld: "de opdrachten betreffende de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal door radio-omroeporganisaties en de overeenkomsten betreffende zendtijd". De vermelding 'radio' is hier overigens een niet-correcte vertaling van het Franse woord 'radiodiffusion' in de Europese richtlijn, dat een ruimere categorie van audiovisuele diensten betreft, namelijk radio en televisie. Het is duidelijk dat dit aankopen van zendtijd absoluut zeker niet valt onder de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Ik kom nu op de tweede categorie, het maken van programma's die nadien worden uitgezonden. Hiervoor zijn twee interpretaties terug te vinden. De kanselarij van de eerste minister hanteert een strenge interpretatie, volgens welke de bedoelde uitzondering – volgens het principe dat uitzonderingen steeds limitatief moeten worden geïnterpreteerd – slechts de omroeporganisaties zelf viseert. De afdeling overheidsopdrachten van het departement Bestuurszaken en ook een bepaalde rechtsleer die we hebben gevonden, onder andere die van Frederik Vandendriessche en Philip Dekeyser in het handboek van David D'Hooghe, toch een autoriteit op het vlak van overheidsopdrachten, zijn van mening dat dezelfde regels gelden als voor de loutere aankoop van zendtijd.

Uit de tekst van de voetnoot bij categorie 27 in bijlage 2B van de wet kan niet de beperking worden afgeleid dat de uitzondering enkel betrekking zou hebben op de opdrachten betreffende aankoop, ontwikkeling, productie of coproductie van programmamateriaal uitgaande van omroeporganisaties.

Deze al te beperkende interpretatie strookt immers geenszins met overweging 25 bij de richtlijn, die stelt: "Bij het plaatsen van overheidsopdrachten voor bepaalde audiovisuele diensten in de omroepsector moet rekening kunnen worden gehouden met overwegingen van cultureel en sociaal belang, waardoor toepassing van de aanbestedingsvoorschriften niet geschikt is."

Het is met het oog daarop dat in een uitzondering wordt voorzien voor overheidsopdrachten voor diensten die betrekking hebben op de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal. Nergens in de overweging wordt gesteld dat de uitzondering enkel in één richting geldt, namelijk opdrachten die door de omroeporganisaties worden gegeven. Volgens de afdeling overheidsopdrachten en volgens de genoemde auteurs blijkt die beperking daar niet uit. Zij zeggen dus dat de strenge interpretatie, die de kanselarij van de eerste minister hanteert, niet klopt.

Het uitgangspunt is de overweging dat in het kader van dergelijke opdrachten voor bepaalde audiovisuele diensten in de omroepsector bij de keuze van de medecontractant gekozen moet kunnen worden voor de partner die het best past, inzake strekking en beoogde doelgroep, bij het programma in kwestie, zodat de toepassing van de overheidsopdrachtenreglementering niet geschikt is. In beide gevallen gaat het dus volgens mijn administratie om diensten die uitgesloten zijn van de toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten.

Dit is een – tussen aanhalingstekens – 'theoretische stellingname'. Er is geen enkele klacht. Het is niet behandeld. Als dit behandeld zou worden, kan ik me voorstellen dat dit de teneur van mijn beslissing zou zijn. Dat is uiteraard altijd onder voorbehoud van de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State, wat in dit geval nog nooit is voorgekomen.

Het is wel anders voor het maken van programmamateriaal. Stel dat een bestuur een video bestelt of een film laat maken, niet in coproductie met een omroeporganisatie, voor alle

duidelijkheid. In dat geval moet de wet op de overheidsopdrachten wel worden toegepast. Het betreft dan duidelijk een dienst, waarvoor verschillende marktspelers in aanmerking komen.

Als de gemeente, de lokale overheid of de provinciale overheid dus zelf rechtstreeks opdracht geeft tot het maken van een film, een video of een radioprogramma, geldt de wet op de overheidsopdrachten. Als het gaat om het kopen van zendtijd, geldt die niet. Als het een coproductie is met een omroep, is die wet ook niet van toepassing, volgens het advies dat ik gekregen heb.

**De heer Bart Caron**: Dank u wel, minister, voor het uitgebreide antwoord. Ik leg me erbij neer, daar niet van. Maar voor de samenhang tussen zender en producent is er een wat verouderde visie op televisiezenders gehanteerd. Er zijn steeds meer, ook kleine, productiebedrijven met een journalistieke kern, die dezelfde diensten kunnen leveren. De band tussen de zender die het vertoont en het productiehuis dat het maakt is dan niet zo strak.

Uw antwoord gaat ervan uit dat die twee nauw verwant zijn. Ik denk ook dat het zo bedoeld werd in de Europese richtlijn. Het is zo gegroeid. Historisch is het zeker juist. Alleen denk ik dat het niet meer helemaal beantwoordt aan de realiteit in de samenleving vandaag.

Televisie is niet meer dat schaarse goed. Die culturele uitzondering – want daarop is het waarschijnlijk gebaseerd – voor de wet op de overheidsopdrachten speelt veel minder dan vroeger. Dat doelde op de uniciteit van de potentiële leverancier. Er waren niet zoveel zenders en die hadden interne productie. Dus kon je niet anders dan daarop een beroep doen. Maar goed, zoals u zegt, als er eens een klacht komt, zullen we zien met alle rechtspraak of het in deze tijd nog op die manier standhoudt.

**De heer Jan Durnez**: Ik volg uw redenering, minister, met het onderscheid tussen productie, zijnde de publireportages, en uitzendingen. In West-Vlaanderen waren er geen contracten tussen het provinciebestuur en de productiehuizen. Er was enkel een contract met de zender.

**Minister Geert Bourgeois**: Mijnheer Caron, ik ben het eens met uw algemene beschouwing over de evolutie in het omroepland. Ik heb u een antwoord gegeven op basis van de richtlijn. Ik geef de interpretatie die mij plausibel lijkt. Maar mijn administratie en ik kennen die overeenkomsten niet. Ze worden ons niet voorgelegd. Zolang er geen klacht is, kan de administratie er geen kennis van nemen, de gouverneur ook niet en de minister ook niet. Als er zich een concreet geval voordoet, zal dat moeten worden beoordeeld aan de hand van de overeenkomst voor de verleende opdracht. Dat is evident. Bij gebrek aan casuïstiek kan ik enkel dit antwoord geven.

Ik neem aan dat mijn administratie, die ik ken als een dienst die de wetgeving op de overheidsopdrachten goed kent, niet over één nacht ijs gegaan is en een correct antwoord heeft gegeven. Het wordt gesteund door David D'Hooghe, toch niet de eerste de beste, maar een autoriteit op het vlak van overheidsopdrachten.

**De voorzitter**: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het gebruik van het Frans door de gemeentediensten van De Panne**
**- 1362 (2010-2011)**

**De voorzitter**: De heer Van Hauthem heeft het woord.

**De heer Joris Van Hauthem**: Minister, ik neem aan dat iedereen bekommerd is om de correcte toepassing en uitvoering van de taalwetgeving in bestuurszaken. Hier en daar loopt

wel eens een en ander fout. Dat ervaren we regelmatig in de Rand, maar nu dus ook aan de kust. En De Panne is dan misschien maar een voorbeeld.

Onze aandacht werd getrokken door een artikel in Het Nieuwsblad van 14 februari. Uit een aantal interviews blijkt dat anderstalige, vooral Franstalige inwoners – en dat is iets anders dan toeristen – op een heel vlotte manier in hun taal op het gemeentehuis worden geholpen. Ik lees een citaat voor uit een interview: "Ik ben Brusselse maar heb ook een tijd in Sterrebeek gewoond, dicht bij Brussel. Daar zijn ze verdorie meer flamingant dan hier in De Panne. Als ik in Sterrebeek iets ging vragen op het gemeentehuis, deed iedereen alsof ze geen Frans verstonden. Hier in De Panne word je meteen in het Frans ontvangen. Hier is er une certaine souplesse tegenover de Walen."

Of er nu een certaine souplesse is of niet: het mag niet. Niet omdat ik dat zeg, maar omdat de taalwetgeving dat bepaalt. Dat is een wetgeving van openbare orde. De artikelen 11 en 12 van de samengevoegde wetten op het gebruik van de taal in bestuurszaken, waarvoor wij trouwens bevoegd zijn, bepalen heel duidelijk dat men alleen in het Nederlandstalig taalgebied het Nederlands mag gebruiken als bestuurstaal.

Het is de schepen van De Panne, de heer Van Damme, die heel spontaan te kennen gaf dat als een Franstalige inwoner, dus geen toerist, zich in het Frans komt aanmelden in het gemeentehuis, er heel vlot wordt overgeschakeld naar het Frans. Dat kan dus niet.

Minister, het is diezelfde schepen die onder vuur kwam te liggen toen hij aanklaagde dat er nogal wat Franstalige profiteurs – en dat zijn zijn woorden, niet de mijne – naar De Panne kwamen afzakken om daar van de sociale voorzieningen te genieten. Die schepen heeft daarover nogal wat klachten gehad van Franstalige inwoners uit De Panne. Als men die klachtenbundel bekijkt, dan blijkt dat de heer Van Damme er niet beter op vindt dan al die Franstalige klachten in het Frans te beantwoorden. Ook dat kan niet, niet omdat ik dat zeg, maar omdat de taalwetgeving dat bepaalt.

Minister, er is hier een probleem dat zich niet alleen tot De Panne beperkt. Dat het publieke leven aan de kust steeds meer verfranst, wisten we al langer. Dat is echter ook steeds meer het geval voor het openbare leven, met name het contact met de overheidsdiensten waar nochtans heel duidelijke regels over bestaan. Dat gemeentebesturen zoals dat van De Panne die regels zomaar aan hun laars lappen, kunt u niet over uw kant laten gaan.

U zou onlangs tweemaal in De Panne zijn geweest en dat probleem aangekaart hebben. Ik neem aan dat u op de hoogte bent van de situatie.

Welke maatregelen hebt u al overwogen om erop toe te zien dat de taalwetgeving in De Panne, net zoals dat ook bij ons in de Rand moet, en eventueel in andere kustgemeenten met een betekenisvolle Franstalige aanwezigheid, strikt wordt nageleefd?

**De voorzitter**: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

**De heer Marc Vanden Bussche**: Voorzitter, ik heb het hier al over gehad. Er wordt één zaak vergeten: De Panne, Koksijde en Nieuwpoort zijn op de eerste plaats toeristische gemeenten. Wij schakelen gemakkelijk over op andere talen, in de winkels en – ik geef het toe – zelfs ook in de diensten, omdat dat ons als het ware met de moedermelk is meegegeven. Dat kan Frans of Duits zijn, maar ik heb het al vaak gezegd: mochten er bij ons overwegend Chinezen op bezoek komen, dan zouden we Chinees spreken.

Dat heeft niets te maken met de vraag of we al dan niet goede Vlamingen zijn. Die discussie is ook bij ons definitief beslecht: u moet maar kijken naar de uitslagen van de voorbije Vlaamse verkiezingen om te beseffen dat de kust uiteraard op de eerste plaats Vlaamstalig is, voelt en denkt.

Het is echter wel zo dat we iets extra doen voor onze talrijke toeristen. Bijvoorbeeld de uitspraak van de schepen van De Panne over het profitariaat van de Borinage is veel mensen bij ons in het verkeerde keelgat geschoten, op de eerste plaats omdat wat hij beweert, niet

klopt. Hij heeft dat naderhand toegegeven. Het gaat over een tiental mensen die uit de Borinage komen, maar net zo goed gaat het over leefloners uit heel België, De Panne en Koksijde zelf inbegrepen. Dat was dus een zeer ongelukkige uitspraak, die in het Waalse landsdeel de verkeerde indruk heeft gewekt dat we uit zijn op een soort heksenjacht op onze Waalse broeders.

Minister, u bent ook minister van Toerisme. Dat moet u net zozeer zorgen baren. Het gaat over het handhaven van het gastvrije imago van onze kust bij de Walen, die na de Vlamingen onze belangrijkste toeristische doelgroep vormen. Als ze zich bij ons niet meer welkom voelen, zijn ze zeer gemakkelijk geneigd om naar de Côte d'Opale te gaan en onze Vlaams-Belgische kust links te laten liggen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

De wet niet toepassen? Niet op een obligate manier. Wij hoeven van niemand lessen te krijgen in Vlaamsvoelendheid. U kent de streek te weinig om daarover te oordelen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Vergeet niet dat we een grensgemeente zijn, met alle taaltoestanden van dien. We liggen aan de grens met Frankrijk. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Linkebeek is heel anders. Dan gaat het over de verfransing van de Rand. Dat is een heel ander gegeven dan dat van de kust. Wij zijn daar niet bang voor. Destijds hadden we in Koksijde iemand die altijd rabiaat de taalwetgeving in het oog hield, en die, als we toeristische brochures uitgaven, te pas en te onpas klacht indiende bij de taalcommissie. Zelfs de heer Loones, ter zake een onverdachte Vlaming, heeft zich daar vaak over geërgerd.

We weten dat dit in de juiste context moet worden gezien. De N-VA maakt ook deel uit van onze meerderheid. We proberen ter zake een zeer groot onderscheid te maken. Het is moeilijk. Het is niet altijd evident. Maar er moet een evenwicht zijn tussen de toeristische belangen enerzijds en de taalwetgeving anderzijds, die om een andere reden is gecreëerd en waarin we ons wel kunnen terugvinden. We trachten een mooi evenwicht te vinden. Een toeristische gemeente moet echter gastvrijheid uitstralen. Dat moeten we hoog in het vaandel blijven dragen. Dat is iets heel anders dan vroeger. Misschien deden de Vlamingen vroeger hun broek af voor de Franstalige baronnen, maar dat is dus allang voorbij.

**De voorzitter**: De heer Vereeck heeft het woord.

**De heer Lode Vereeck**: Ik wou eigenlijk geen bijdrage leveren aan dit debat, maar ik wil het debat toch wat rationeel, intelligent en efficiënt houden. Had ik niet begrepen dat de vraag niet over toeristen ging? Dat klopt? Dank u.

**De voorzitter**: Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois**: Voorzitter, eigenlijk zijn alle antwoorden al gegeven, maar voor de goede orde zal ik toch proberen zelf nog een en ander te bevestigen.

Voor alle duidelijkheid, de vraag van de heer Van Hauthem gaat over het gebruik van het Frans door de gemeentelijke dienst van De Panne. Recent werd mijn aandacht daar al op gevestigd door een klacht die ik op 25 januari kreeg van mevrouw Reinhilde Van Cleemput, gemeenteraadslid in De Panne. Mijnheer Van Hauthem, ik neem aan dat zij u welbekend is. In haar klacht schrijft ze wat u hier aanhaalt, namelijk dat de schepen van Financiën van De Panne systematisch alle Franstalige klachtenbrieven die hij krijgt, in het Frans beantwoordt. Naar aanleiding van de klacht heb ik de dag erop, op 26 januari, aan het Agentschap Binnenlands Bestuur gevraagd de gouverneur van West-Vlaanderen een onderzoek te laten instellen. Ik wacht de resultaten van het onderzoek af alvorens in dit dossier een definitief standpunt in te nemen.

Artikel 11, paragraaf 1, van de Taalwet bepaalt dat de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied, de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, uitsluitend in de taal van het gebied opstellen. In algemene zin is het dus uiteraard zo dat het taalgebruik in betrekkingen met particulieren in de gemeenten in het

Nederlandse taalgebied, met uitzondering van de faciliteitengemeenten, uitsluitend het Nederlands mag zijn. De personeelsleden van de gemeente bedienen zich bijgevolg van het Nederlands in hun betrekkingen met particulieren. Hetzelfde geldt voor de mandatarissen. Wanneer dus een schepen een brief schrijft, moet hij dat in het Nederlands doen, ook wanneer hij een Franstalige klacht heeft ontvangen. Dit laatste is alleszins het geval wanneer de brief verstuurd wordt aan een inwoner van de gemeente De Panne of aan iemand die in het Vlaamse Gewest woont.

Artikel 12 van de taalwetgeving laat wel toe om zich in een andere taal tot iemand te richten, meer bepaald wanneer die persoon gevestigd is een ander taalgebied. Ik citeer het eerste lid van artikel 12: “Iedere plaatselijke dienst, die in het Nederlandse, het Franse of het Duitse taalgebied is gevestigd, gebruikt uitsluitend de taal van zijn gebied voor zijn betrekkingen met de particulieren, onverminderd de mogelijkheid die hem gelaten wordt aan de particulieren die gevestigd zijn in een ander taalgebied te antwoorden in de taal waarvan de betrokkenen zich bedienen.” In een advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht uit 1993 wordt gezegd dat het zogenaamde taalhoffelijkheidsbeginsel, dat aan de basis ligt van dit artikel 12, eveneens kan worden toegepast op betrekkingen met plaatselijke diensten en particulieren uit het buitenland. Volgens dat advies zou dus een Franstalige brief van een inwoner uit Frankrijk in De Panne in het Frans beantwoord mogen worden.

Zoals gezegd, wacht ik in dit concrete geval het onderzoek van de gouverneur af. Wanneer dat onderzoek zou aantonen dat de beweringen in het persartikel en in de klacht van mevrouw Van Cleemput inderdaad correct zijn, zal ik onmiddellijk het college van burgemeester en schepenen een brief schrijven om te wijzen op de correcte toepassing van de taalwetgeving, ook in De Panne. Als de betrokken schepen stelselmatig de wet blijft overtreden, kunnen we finaal de tuchtprocedure zoals bepaald in artikel 71 van het Gemeentedecreet toepassen.

Mijnheer Vanden Bussche, met betrekking tot het door u aangehaalde toeristische aspect is het natuurlijk wel toegelaten om in de toerismekantoren de toeristen meertalig met folders of mondeling te verwelkomen. U hebt daarin gelijk. In gastvrije gemeenten is het toeristische onthaal wat anders dan het taalgebruik in bestuurszaken. Iemand die zich vestigt in De Panne of Koksijde of in eender welke gemeente in het Vlaamse Gewest behalve de taalfaciliteiten-gemeenten, waar bijzondere regels gelden, moet in de betrekkingen met de overheid de taal van het gebied hanteren. De overheid moet ook die taal hanteren. Daarop mogen wij geen enkele toegeving doen, zo niet zullen wij stelselmatig en sluipenderwijs gaan naar faciliteiten die op een feitelijke manier hun intrede zullen doen. Toerisme valt daar niet onder; daar geldt een andere regeling.

Mijnheer Van Hauthem, op verzoek van de gemeente De Panne heb ik, toen ik daar was, het aspect aangehaald van het probleem dat zich daar steeds meer voordoet: je hebt er in de horeca geen personeel meer dat Nederlands spreekt. De gemeente De Panne heeft gevraagd hoe daarmee moet worden omgegaan. Er zijn privé-initiatieven. Een horecaondernemer heeft beslist om in samenwerking met de VDAB zijn Frans personeel taalopleiding te geven. Het gaat in dit geval om mensen uit Frankrijk.

Ik heb voor De Panne het Huis van het Nederlands ingeschakeld. Dat is niet zo vlot gegaan als ik had gedacht. Dat heeft te maken met de ziekte van de betrokken persoon in de gemeente De Panne. De gemaakte afspraken worden in maart voortgezet. Het Huis van het Nederlands heeft ervaring met het inburgeren van allochtonen, weliswaar niet in de kustgemeenten. Het is bereid om voor ondersteuning voor die handelszaken te zorgen zodat hun medewerkers voldoende Nederlands leren om het Nederlandstalige cliënteel te woord te kunnen staan.

De gemeente De Panne heeft mij gezegd dat het een groot toeristisch probleem wordt omdat kan worden vastgesteld dat in tal van zaken de Nederlandstalige klant in zijn eigen gemeente niet meer in het Nederlands kan worden bediend. Dat is natuurlijk een situatie die we

absoluut niet willen gedroomd hebben. Het is goed dat de gemeente De Panne en de lokale horeca-uitbaters daarin zelf een initiatief nemen.

Ik heb gesignaleerd dat hetzelfde probleem zich voordoet in Menen. Ook daar zijn een aantal medewerkers en personeelsleden die in privébedrijven in contact komen met cliënten, het Nederlands niet meer machtig.

Wat betreft het taalgebruik in bestuurszaken kunnen we geen toegevingen doen. Zo niet gaan we naar een sluipende invoering van faciliteiten. Dit is het laatste wat men in Vlaanderen wil. Ik heb tot nu toe geen enkele Vlaamse partij gehoord die zegt dat zij daarvoor een pleidooi zal houden.

**De voorzitter**: De heer Van Hauthem heeft het woord.

**De heer Joris Van Hauthem**: Minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord. Wij hadden van u niets anders verwacht. Het tegendeel zou verbaasd hebben. Voor welke obediëntie ook: de wet is nu eenmaal de wet. Mijnheer Vanden Bussche, als die wet u niet aanstaat, staat het u altijd vrij om een voorstel van decreet in te dienen. Wij zijn bevoegd voor het Vlaamse grondgebied min de faciliteitengemeenten om dat te veranderen. Dan zullen we zien of er in het Vlaams Parlement daarvoor een meerderheid is.

Men heeft hier bewust een beetje het amalgaam gemaakt van enerzijds de toeristische kant van de zaak en anderzijds de relatie tussen de overheid en de inwoners, niet de toeristen. Er zijn in de privésfeer inderdaad problemen. Toeristische gemeenten mogen hun mededelingen effectief in minstens drie talen doen. Daar zit ook een probleem, zoals u, minister, hebt aangehaald. Maar wat betreft de relatie tussen inwoners en gemeente mogen we effectief geen toegevingen doen. Het feit dat de betrokken dame zegt dat het in Zaventem strikter was dan in De Panne, zegt ook al iets. Dat is niet nieuw. Dat weten we.

We kunnen misschien de vzw ‘de Rand’ inschakelen om ook aan de kust initiatieven te ontwikkelen. Zo kan het werkingsgebied van deze vzw nog iets meer worden uitgebreid. Zo kunnen er mensen worden gesensibiliseerd, zodat wij in onze eigen taal kunnen worden bediend in horecazaken. Dat is de privékant van de zaak.

Wat het andere betreft, minister, zegt u dat u een brief zult schrijven. Maar wij weten wat de uitkomst zal zijn. De gouverneur kan de wet niet anders interpreteren dan hij is. Of hij het nu graag heeft of niet. Kunt u niet eens langs de hele kust een enquête doen om te zien hoe gemeentebesturen ten aanzien van hun inwoners, niet ten aanzien van toeristen, omgaan met de taalwetgeving zoals die vandaag bestaat? Ik denk dat er in dit parlement nog altijd geen meerderheid is om deze taalwetgeving te veranderen.

**De voorzitter**: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

**De heer Marc Vanden Bussche**: Mijnheer Van Hauthem, ik kan u onmiddellijk geruststellen. U hebt trouwens twee ‘watchers’ bij ons in de gemeenteraad. Tot op heden is er in de gemeente Koksijde nog geen enkele klacht gesignaleerd. U mag alle administratieve briefwisseling komen inzien. Zij is mooi en perfect in het Nederlands, zoals het hoort. Ik ben volledig voorstander van de taalwetgeving. Maar aan de andere kant moet je de realiteit van een kustgemeente erkennen. Dat zul je maar weten als je eens een paar maanden bij ons komt. Dat begint al in het voetbal en in alle ouderlingenverenigingen: er zijn bij ons veel Franstaligen. En de mensen schakelen gemakkelijk over naar het Frans. Dat gebeurt ook wanneer er in het gemeentehuis mondelinge vragen worden gesteld: niet omdat men de taalwetgeving met voeten wil treden maar omdat het bijna in de genen ingebakken zit. Dat heeft niets te maken met taalwetgeving maar met een realiteit die bij ons al bestaat van toen wij klein waren. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Dat is iets heel anders. Mijnheer Van Hauthem, de taalwetgeving en niet meer dan de taalwetgeving wordt bij ons gerespecteerd. Punt.

**De voorzitter**: Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois**: Mijnheer Vanden Bussche, we spreken over twee totaal verschillende zaken. U hebt gelijk. U hebt een sterk toeristisch product. Het onthaal van de mensen is iets heel anders dan taalwetgeving in bestuurszaken. Het gaat in dit geval om het Nederlands, niet alleen voor de inwoners van De Panne of Koksijde maar voor alle inwoners van het Vlaamse Gewest.

Ik heb u gewezen op wat toegestaan is qua taalhoffelijkheid. Ik heb er ook geen probleem mee dat iemand die vanuit Montpellier een brief schrijft, over om het even welke aangelegenheid, in het Frans wordt beantwoord. Dat is geen afwijking. Dat zet het principe van het Nederlands als bestuurstaal in Vlaanderen niet op de helling. Toerisme is een ander aspect.

Mijnheer Van Hauthem, ik zal geen enquête doen. Ik ga ervan uit dat de gemeentebesturen de wet naleven. We zullen zien wat het onderzoek oplevert. Ik doe geen uitspraken. Ik trek niemands woorden in twijfel. Maar ik oordeel niet vooraleer ik het dossier heb. Dat is mijn plicht. Ik mag geen uitspraken doen vooraleer de gouverneur een onderzoek heeft gedaan. Ik zal dat ook hier respecteren. Wat ik eventueel kan overwegen, en ik zal het samen met de agentschappen bekijken, is of ik naar aanleiding van deze casus nog een briefje zou sturen aan de kustgemeentebesturen om daaraan te herinneren. Ik moet niet meteen een enquête doen. Ik ga ervan uit, zoals de heer Vanden Bussche zegt, dat de gemeentebesturen de taalwetgeving toepassen waar dat moet. Ik zal zien wat het resultaat is van het onderzoek. Als het nodig is, kan ik een brief sturen om eraan te herinneren dat de taalwetgeving moet worden toegepast in bestuurszaken.

**De heer Marc Vanden Bussche**: Dat kost ons ook nog veel geld. Wij zijn verplicht om elke brochure, als wij er ook een in het Frans willen hebben, minimum in de drie landstalen uit te geven en dan ook nog eens in het Engels. Dat is dus in de vier landstalen. In de dienst Toerisme van Duinkerke kun je de brochures ook in het Nederlands krijgen. Onze collega's aan de overkant zitten niet te slapen. Zij kijken ook vanwaar de toeristen komen. *(Opmerkingen van de heer Lieven Dehandschutter)*

Tot in Boulogne.

**De voorzitter**: De heer Van Hauthem heeft het woord.

**De heer Joris Van Hauthem**: Mijnheer Vanden Bussche, u blijft maar een amalgaam maken van toerisme enerzijds en de taalwetgeving inzake bestuurszaken anderzijds. Dat is iets anders en daarover ging het vandaag. Wij zitten in de Rand ook met een realiteit. Daar zijn er kandidaat-burgemeesters niet benoemd omdat ze de taalwetgeving niet toepasten. *(Opmerkingen van de heer Marc Vanden Bussche)*

Het gaat over taalwetgeving inzake bestuurszaken. Bij ons zijn er burgemeesters niet benoemd omdat ze die aan hun laars lapten.

**De voorzitter**: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over investeringen van gemeenten via een holdingstructuur**
**- 1393 (2010-2011)**

**De voorzitter**: De heer Vereeck heeft het woord.

**De heer Lode Vereeck**: Minister, de rechtstreekse aanleiding voor deze vraag is een artikel uit Het Belang van Limburg van 19 februari 2011. De Limburgse gouverneur Herman Reynders laat zich daarin zeer kritisch uit over een investering van 2,5 miljoen euro door de

nv Nuhma (Nutsbedrijven Houdstermaatschappij), een holding van de 44 Limburgse gemeenten, een vennootschap die voor de 44 Limburgse gemeenten, de aandeelhouders, investeert in duurzame energie en afvalverwerking.

In Het Belang van Limburg van 19 februari 2011 vernemen we dat de Limburgse gouverneur zware bedenkingen heeft bij het investeringsbeleid van deze holding. Meer specifiek vindt hij een recente investering van 2,5 miljoen euro door Nuhma in het bedrijf 3E onverantwoord. 3E is een kennisbedrijf in de energiesector, een consultancybedrijf. De raad van bestuur van de nv Nuhma heeft beslist een participatie te nemen van 2,5 miljoen euro in 3E, dat een kapitaalsverhoging wenst door te voeren voor het ontwikkelen van software. De gouverneur heeft zijn bedenkingen bij deze investering verwoord in niet mis te verstane bewoordingen in zijn brief van 7 februari 2011 aan alle 44 Limburgse burgemeesters. Gouverneur Reynders stelt onder meer dat het om een “bijzonder risicovolle investering” gaat waarbij er “geen enkele garantie is op een aanvaardbaar rendement” en “u geen enkele zekerheid heeft dat uw aandelen hun huidige waarde van 2,5 miljoen euro gaan behouden”.

Ik vind, minister, in diezelfde krant vandaag bijkomende informatie. Er wordt aan gedacht om naast die kapitaalparticipatie ook nog eens een lening van 2,5 miljoen euro te verstrekken aan de nv Nuhma, die op zich geen enkele democratische verantwoording hoeft af te leggen over de tientallen miljoenen euro van de gemeenten waarmee zij werkt.

Ik zie twee problemen. Het eerste grote probleem in dit concrete dossier is dat de nv Nuhma in het vaarwater komt van de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM). U weet waarschijnlijk dat de LRM eerder een zelfde financieringsvraag gekregen had van 3E. Om allerlei redenen, vooral strategische maar ook het feit dat de aandelen van 3E te hoog gewaardeerd waren, heeft de LRM eind vorig jaar beslist geen kapitaal te verstrekken aan 3E.

In de commissie Innovatie en Wetenschapsbeleid, die ik volg, heeft de LRM een goede evaluatie gekregen na een doorlichting door het bureau Arthur D. Little. Dat is onlangs nog besproken. We kunnen er dus van uitgaan dat de LRM goed werk levert.

Toch stellen we vast dat, ondanks de negatieve investeringsbeslissing van de LRM, de nv Nuhma enkele weken later overgaat tot die investering van 2,5 miljoen euro. Ik geef nog mee dat 3E een software- en energie-consultancybedrijf is met hoofdzetel in Brussel en antennes in Gent, Toulouse, Lille, Beijing en Istanbul. Het is dus geen Limburgse onderneming.

Minister, hoe evalueert u dit concrete dossier, gelet ook op de brief van de gouverneur van de provincie Limburg, Herman Reynders? Acht u de investering opportuun, gelet op de activiteiten van de LRM en gelet ook op de bepalingen van het Gemeentedecreet?

Hoeveel kapitaal hebben de Limburgse gemeenten op heden ingebracht in de nv Nuhma? Hoe worden deze inbrengen door de gemeenten gefinancierd?

Voor het tweede probleem wil ik het iets ruimer stellen: moeten lokale besturen met belastinggeld investeren in risicokapitaal? Het artikel uit Het Belang Van Limburg was in zekere zin de aanleiding voor deze vraag om uitleg, maar ik wil het debat wat opentrekken. Daarom heb ik het onderwerp van mijn vraag om uitleg ruimer geformuleerd dan enkel en alleen de discussie over de investering door de nv Nuhma.

De problematiek van de Gemeentelijke Holding (GH) is niet veraf. Dit kwam eerder al aan bod in deze commissie naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Caron. U wenste toen geen fundamenteel debat te voeren over het investeren van gemeenten in risicokapitaal, gelet op de onzekere situatie waarin Dexia zich toen bevond en misschien nog steeds bevindt. Dit kwam ook aan bod in een dossier in het weekblad Knack.

Nog even echt kort schets ik de situatie rond de GH, want u kent die door en door. De GH is als holding van de Belgische gemeenten en provincies aandeelhouder van Dexia. Dat is historisch zo gegroeid vanuit het Gemeentekrediet. De financiële crisis leidde tot problemen bij een aantal banken, waaronder Dexia. Dat heeft de noodzaak van een herkapitalisatie van

Dexia blootgelegd. Onder andere de Vlaamse overheid bracht 500 miljoen euro in. In september 2008 werd ook aangeklopt bij de aandeelhouders en dus ook bij de GH. De GH stemde in met een kapitaalsverhoging van 500 miljoen euro. Licht ironisch is dat de GH deze middelen niet had en daarvoor moest gaan lenen bij Fortis, ING én Dexia. Dat is bijzonder grappig.

De lening werd gewaarborgd door de Dexia-aandelen van de GH. Maar door de crash op de financiële markten is de beurskoers van Dexia zeer sterk gedaald, waardoor de waarborgen van de GH niet meer volstonden voor de financiële instellingen. Aangezien de GH alle Dexia-aandelen al in onderpand had gegeven, diende de GH aan te kloppen bij de federale overheid en bij de gewesten. Uiteindelijk gaf de federale overheid 400 miljoen euro waarborg, de gewesten samen ook 400 miljoen euro. Het Vlaamse Gewest gaf oorspronkelijk een waarborg van 200 miljoen euro en die is geleidelijk afgebouwd.

Een van de voorwaarden voor de toekenning van de waarborgen was dat de GH op zijn beurt zijn kapitaal zou verhogen om de solvabiliteitspositie te verbeteren. Op 30 september 2009 hield de GH een bijzondere algemene vergadering, waarbij een kapitaalsverhoging werd goedgekeurd door de aandeelhouders. Hierdoor kon het gewaarborgd leningsvolume van de GH verminderd worden en kon de overheidswaarborg, die van de Vlaamse overheid in het bijzonder, geleidelijk worden afgebouwd.

Een aantal steden en gemeenten is niet mee gestapt in die kapitaalsverhoging. Leuvens burgemeester Tobback heeft toen gezegd dat het ging om een speculatieve belegging, wat volgens hem verboden is door de Vlaamse wetgeving.

Dat is de kern van de zaak, zowel voor de GH als de nv Nuhma: mogen lokale besturen met belastinggeld investeren in risicokapitaal? Ik denk niet dat dat wenselijk is. Bovendien rijst de vraag of het compatibel is met het Gemeentedecreet. Ook hier is het antwoord volgens mij negatief. Ik verwijs naar artikel 195, paragraaf 3, van het Gemeentedecreet.

Minister, is het volgens u een goede zaak dat een holding van gemeenten risicokapitaal verstrekt aan privéondernemingen? Vindt u dit wenselijk? Is het compatibel met het Gemeentedecreet? Hebt u weet van andere gelijkaardige gevallen?

Zult u in het concrete dossier van de nv Nuhma stappen zetten? Zult u op termijn maatregelen nemen met invloed op de mogelijkheid van steden en gemeenten om, al dan niet via een tussenholding, risicodragende participaties te nemen?

**De voorzitter**: Mevrouw Jans heeft het woord.

**Mevrouw Lies Jans**: Als goede Limburger heb ik de berichtgeving in Het Belang Van Limburg en op TV Limburg ook gezien. Op dat ogenblik, mijnheer Vereeck, kwamen er ook heel wat vragen bij mij op.

Minister, het lijkt me dan ook correct dat de heer Vereeck vragen stelt aan u als minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur. Ik stel me vooral vragen bij de rol van de nv Nuhma in heel het verhaal rond duurzame energie, energiebeleid en investeringen in risicokapitaal. Daarom heb ik deze week een vraag gericht aan minister Lieten. Omdat ook het bestuurlijke aspect belangrijk is, sluit ik graag met twee vragen aan.

Gouverneur Reynders heeft ook in een artikel in Knack enkele maanden geleden uitspraken gedaan over de nv Nuhma. Toen hamerde hij vooral op openheid en transparantie van die nv ten aanzien van de Vlaamse overheid en ten aanzien van de gemeenteraden. Het lijkt me belangrijk, minister, dat u daarover wat duidelijkheid verschaft. Wat is de rol van de Vlaamse overheid daarin? Is er toezicht op die nv?

Ik heb ook een vraag over de rol van de gouverneur. Hij heeft duidelijke uitspraken gedaan. Hij heeft zijn mening geuit over het al of niet participeren van gemeenten in risicokapitaal-investeringen. Sprak de gouverneur vanuit zijn rol als gouverneur of uit persoonlijke naam?

Als hij dat doet als gouverneur, doet hij dat als commissaris van de Vlaamse overheid. Er moet duidelijkheid komen over de betekenis van deze uitspraken.

**De voorzitter**: Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois**: Mijnheer Vereeck, mevrouw Jans, ik geef eerst wat achtergrondinformatie. De nv Nuhma is in juni 2000 opgericht door de 44 Limburgse gemeenten als een private vennootschap met als doel, conform de statuten, activiteiten te verrichten van een vennootschap die handelt in energie en van een investerings- of holdingvennootschap.

Door de liberalisering van de energiesector, die in Vlaanderen beslag kreeg in het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, moest een onderscheid gemaakt worden tussen netbeheer enerzijds en productie en levering van energie anderzijds. De toenmalige energie-intercommunales, zoals Interelectra, wensten netbeheerder te blijven. De lokale besturen wensten hun andere activiteiten voort te zetten. Daarvoor moesten andere structuren worden opgezet.

De oprichting van de nv Nuhma als nv en de participatie van de gemeenten in deze vennootschap is gebaseerd op artikel 180 van de federale programmawet van 21 december 1994: “De gemeenten kunnen rechtstreeks of onrechtstreeks participeren in bedrijven voor productie, vervoer en distributie van energie. De koning kan, bij een in ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden en de nadere regels voor de participaties vaststellen.” Deze bepaling is destijds ingeschreven om de gemeenten en intercommunales toe te laten te participeren in de nv Electrabel, wat nadien ook is gebeurd. Uiteraard beperkt de wet zich er niet toe om toe te laten participaties te nemen in Electrabel. Intussen zijn er tal van participaties van gemeenten in andere energiebedrijven.

De toenmalig bevoegde minister van Binnenlands Bestuur is in 2000 niet opgetreden tegen de oprichting van de nv Nuhma voor wat de gemeenten betreft. Hij heeft zich wel verzet tegen de deelname van de provincie Limburg.

Door de wet van 4 mei werd in de toenmalige provinciewet een artikel 114terdecies toegevoegd dat de kaders schetste voor de toetreding van de provincie tot rechtspersonen voor zover de werking ervan betrekking heeft op aangelegenheden van provinciaal belang. De provincies konden door de formulering niet wat de gemeenten konden door artikel 180 van de programmawet van 1994, waardoor hun participatie in de nv Nuhma niet is goedgekeurd.

Wat de provincie Limburg wilde doen bij begrotingswijziging, is niet kunnen doorgaan. Dat artikel van de begroting is destijds door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur vernietigd.

Ik heb inderdaad vragen bij de participatie van gemeenten in zuiver privaatrechtelijke bedrijven die niet terug te brengen zijn tot het gemeentelijk belang, dit in de gevallen waarbij het niet expliciet door de wet of het decreet is toegelaten. Dat is wel het geval inzake energie met artikel 180 van de programmawet dat ik zonet heb geciteerd. Ik heb hier al op gewezen naar aanleiding van participaties in de Gemeentelijke Holding die zelf bijvoorbeeld participeert in de luchthaven van Charleroi en in het vastgoedbedrijf Montea.

Zo ook heeft Nuhma niet alleen tot doel activiteiten te ontwikkelen in de energiesector, maar is het volgens de statuten ook een pure holding. Ik stel vast dat er tal van dergelijke constructies toegelaten zijn of dat er alvast bij de oprichting ervan geen verzet tegen gerezen is. Bij wijze van voorbeeld refereer ik aan de participatie van gemeenten via Interelectra in Telenet.

Artikel 78 van het IGS-decreet laat toe om als intercommunale te participeren in privébedrijven. Er zijn tientallen participaties via intercommunales in privaatrechtelijke bedrijven.

Het verschil tussen een participatie van een intercommunale in een privébedrijf en een participatie van een vennootschap waarvan de aandeelhouders zoals Nuhma uitsluitend gemeenten zijn in een privébedrijf is zeer theoretisch en flinterdun.

Het hoeft geen betoog dat de private bedrijven waarin deze gemeenten participeren, niet onder mijn bestuurlijk toezicht vallen. Dit is eveneens het geval voor de private bedrijven opgericht bij artikel 180 van de voornoemde programmawet. Het IGS-decreet voorziet alleen in een toezicht op de IGS-verbanden, niet op de door deze verbanden opgerichte bedrijven. Vanzelfsprekend is dit vanuit het oogpunt van het gemeentelijk belang en de gemeentelijke transparantie en controle verre van ideaal.

Volgens haar webstek participeert Nuhma, behalve in energiebedrijven als Aspiravi, C-Power, en SPE-Luminus ook voor 18,25 procent in de startcentrale die duurzame tewerkstelling voor mensen uit kansengroepen wil creëren vanuit ondernemerschap en bedrijfsrealiteit. Zij participeert voor 34,52 procent in TV Limburg en voor 82,18 procent in Bionerga, die instaat voor de afvalverwerking in de provincie Limburg. Nu is er ook een participatie van 10,24 procent in het energiekennisbedrijf 3E.

Zoals ik al zei, ressorteert een privaat bedrijf opgericht bij toepassing van artikel 180 van de wet van 21 december 1994 niet onder het bestuurlijk toezicht. Gouverneur Reynders heeft zijn brief dan ook niet geschreven vanuit zijn functie als commissaris van de Vlaamse Regering. De gouverneur heeft ten aanzien van de gemeentelijke bestuurders zijn bezorgdheid geuit over de participaties van Nuhma en de daaraan verbonden risico's, wat zijn recht is. Maar de participatie valt onder de private economische regels en wetmatigheden, waardoor de raad van bestuur verantwoordelijk is tegenover de in dit geval louter gemeentelijke aandeelhouders.

Op heden, en op basis van de gegevens van het jaarverslag 2009, hebben de aandeelhouders van Nuhma 139.671.876 euro kapitaal ingebracht. De 44 Limburgse gemeenten hebben bij de oprichting van Nuhma een kapitaalinbreng gedaan ten belope van 37.184.200 euro, die volledig gefinancierd werd vanuit de reserves van Interelectra waar zij ook alle deelnemer in waren.

Een ander deel van het kapitaal werd gevormd met de vergoeding voor de inbreng in Luminus van het cliënteel van Interelectra en Pligas. Het gaat om respectievelijk 85.951.964 euro en 15.759.000 euro. Bij de door Europa opgelegde splitsing tussen productie, vervoer en distributie hebben die gemeenten hun cliënteel verkocht aan Interelectra en Pligas, wat hen die bedragen heeft opgeleverd.

In 2007 werd nog een kapitaalsverhoging doorgevoerd ten belope van 776.738 euro naar aanleiding van een kapitaalsverhoging van Aspiravi die door Nuhma onderschreven werd. De middelen daarvoor waren afkomstig van de "door de Vlaamse Regering verplichte investering in hernieuwbare energieproductie ten gevolge van de gedeeltelijke vrijstelling van een boete die werd opgelegd aan de netbeheerders omwille van een tekort aan groenestroomcertificaten".

De kapitaalsverhoging gebeurde zonder cashflow. Nuhma gaf extra dividenden uit. Deze werden geboekt op de gewone dienst als inkomst en daarna overgeboekt naar de buiten-gewone dienst om er nieuwe aandelen mee te kopen.

De nv Nuhma valt niet onder het toezicht van de Vlaamse Regering. De gemeentelijke aandeelhouders zijn volledig verantwoordelijk. Nu we met deze situatie worden geconfronteerd, zal ik, in het kader van de tijdens deze regeerperiode aangekondigde evaluatie van de organieke decreten en het decreet op de intergemeentelijke samenwerking, juridisch advies vragen over een aantal aangelegenheden.

Een eerste vraag is in welke mate de Vlaamse Regering, gegeven de bevoegdheidsverdeling, toezicht en controle zou kunnen uitoefenen op deze bedrijven, die private vennootschappen

zijn. De vennootschapswetgeving is een federale aangelegenheid. Ik wil die vraag echter beantwoord zien.

Een volgende vraag is in welke mate de betrokkenheid van en de controle door de gemeenteraden en de transparantie gewaarborgd kunnen worden in dergelijke vennootschappen.

Ik zal de Limburgse gemeentebesturen/aandeelhouders een brief richten met de aanmaning tot voorzichtigheid met betrekking tot risicovolle investeringen waarvan de relatie met het gemeentelijk belang niet altijd duidelijk is. Ik zal de raad geven om nu reeds regels in te voeren die de hoogst mogelijke transparantie en betrokkenheid waarborgen. In de statuten met betrekking tot de oprichting van eventueel nieuwe bedrijven zouden de nodige garanties moeten worden bedongen over de toepassing van de corporate governance. Bij de reeds bestaande bedrijven is er veel meer transparantie gewenst.

**De voorzitter**: De heer Vereeck heeft het word.

**De heer Lode Vereeck**: Minister, ik dank u voor uw omstandige antwoord. Ik wil het nog eens rustig lezen om alle repercussies goed te kennen. Ik vat samen dat u daar rechtstreeks geen invloed op kunt uitoefenen. Binnen artikel 180 van de programmawet begrijp ik dat Nuhma de toestemming had, of dat er in elk geval geen verzet is geweest, om zich bezig te houden met energieproductie als investeringsmaatschappij.

Het lijkt me belangrijk te weten dat 3E geen energiespeler of energieproducent is maar een pure kennisinstelling.

Wat Nuhma betreft, hebben we in het Vlaamse landschap andere instrumenten om risicokapitaal te verschaffen aan privéondernemingen. Ik denk dan aan de Participatiemaatschappij Vlaanderen. Voor Limburg is er bovendien de Limburgse Reconversiemaatschappij. De LRM had die financieringsvraag afgewezen. De mensen van de LRM doen een hele dag niets anders dan investeringsvragen behandelen. Is het dan aan de holding van de gemeente om de vraag wel te aanvaarden? Ze komen daarmee in het vaarwater van de LRM en de PMV. Minister, vindt u het wenselijk dat de nv Nuhma activiteiten ontplooit die eigenlijk beter worden ondernomen door de LRM of de PMV?

Ik begrijp dat u geen rechtstreeks toezicht of controle hebt op de beslissingen van de nv Nuhma. Ik blijf bij mijn vraag: is deze participatie compatibel met het Gemeentedecreet? Ik denk opnieuw aan artikel 195. Dit stemt toch helemaal overeen met de situatie bij de gemeentelijke holding die participeert in Dexia? Daar zit er ook een tussenstructuur. Daar was u veel explicieter in uw afwijzing. Voor alle duidelijkheid, wat mijn fractie betreft, is dat dus niet compatibel.

Ik wil het debat opentrekken. U hebt zelf een jaar geleden gezegd, naar aanleiding van de vraag om uitleg van de heer Caron en de actuele vragen van de heren Caron en van Rouveroij, dat u het debat wou aangaan, maar toen nog niet. Het is nu maart 2011, wordt het nu niet stilletjesaan tijd om dat debat te voeren? Is het de rol van de steden en gemeenten om via een holdingstructuur referentieaandeelhouder te zijn in een beursgenoteerde vennootschap? Moet dat mogelijk zijn? Is het wenselijk dat steden en gemeenten risicodragend kapitaal ter beschikking stellen aan privéondernemingen? Opnieuw, wat mijn fractie betreft, is dat niet zo.

Er zijn twee soorten investeringen. Ofwel zijn het investeringen met een beleidsmatige impact, bijvoorbeeld het stimuleren van durfkapitaal, en daarvoor heeft Vlaanderen andere instrumenten. Ofwel zijn het financiële investeringen, en dat vind ik al evenmin een taak van de gemeente. Ik heb er in de commissie Economie al herhaaldelijk voor gepleit dat Vlaanderen zijn participatie van 27 procent in de GIMV die het vasthoudt via de Participatiemaatschappij Vlaanderen, van de hand zou doen, omdat het ook geen taak is voor de Vlaamse overheid om aandeelhouder te zijn van beursgenoteerde bedrijven.

Zoals gezegd, de situatie met de gemeentelijke holding illustreert dat doordat die lokale besturen in grote mate afhankelijk zijn geworden van de dividenden ervan. Dat is geen goede zaak. Voor 2007 was dat nog 52,7 miljoen euro, in 2008 was er geen dividend en in 2009-2010 waren er dividenden in aandelen. Dat heeft een enorme impact op de lokale budgetten. Uit een recent dossier in het weekblad Knack blijkt dat het voor een stad kan gaan om tussen de honderdduizend tot zelfs ettelijke miljoenen euro's minder inkomsten. De gemeentelijke holding is historisch gegroeid, de situatie is wat ze is. Het is geen goede zaak. U hebt dat terecht aangegeven, tot nu toe hebben maar weinig mensen zich vragen gesteld bij de gemeentelijke holding en bij Nuhma. Alles ging goed. Nu worden we geconfronteerd met de mogelijke gevolgen, door de financiële crisis.

Minister, als het Gemeentedecreet dit niet toelaat, hebt u dan echt geen mogelijkheid om als voogdijminister op te treden? Als het Gemeentedecreet dit wel toelaat, moeten we dan niet naar een verstrenging? Moeten we niet naar een initiatief waarmee de voogdij wordt uitgebreid naar die tussenstructuren?

**De voorzitter**: Mevrouw Jans heeft het woord.

**Mevrouw Lies Jans**: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Inzake het toezichthouderschap is er duidelijkheid geschept.

Minister, u hebt zichzelf een strikte timing opgelegd. U gaat juridisch advies vragen in verband met de controle, de mogelijke betrokkenheid en de transparantie ten opzichte van de gemeenteraad. Hoe ziet u die timing verder? U moet met de federale overheid ook overleggen en advies vragen. Kan dat op korte termijn? Het is belangrijk omwille van de evolutie in de gemeenten. Er moeten regels en richtlijnen komen.

**De voorzitter**: Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois**: Mijnheer Vereeck, u hebt het debat opengetrokken naar de gemeentelijke holding. Ik heb daar vroeger op geantwoord met een verwijzing naar de situatie van de gemeentelijke holding en haar belangrijkste participatie, namelijk in Dexia. Het Gemeentekrediet is destijds ontstaan als een bank van en voor de gemeenten. Dat is dan Dexia geworden, een beursgenoteerde vennootschap, die heel wat anders doet dan de aanvankelijke doelstellingen van het Gemeentekrediet. Het Gemeentekrediet zorgde dat er geld binnenkwam via kasbons en spaarboekjes en stelde dat geld ter beschikking van de gemeenten om hun investeringen te kunnen doen en op te treden als bankier van de gemeenten.

Ik heb daar vragen bij gesteld. Ik wou het debat toen niet voeren in het gemeentelijke belang. Ik zeg het nu uit het hoofd – want u overvalt mij een beetje –: het Dexia-aandeel is ongeveer 3,2 euro waard terwijl ze dat aandeel gekocht hebben aan 9 of 10 euro. Elk gemeentebestuur kan zich nu terecht vragen stellen bij die participaties. Als we daar nu beslissingen over nemen, maken we de financiële situatie van de gemeenten bijzonder moeilijk. U hebt erop gewezen dat ze dividendmatig waarschijnlijk niet zullen hebben wat ze verwacht hadden. De waarde van dat aandeel is penibel geworden door de bankencrisis.

Ik ben vragende partij om daarover te praten. Toen ik dat antwoord gaf, had ik nog weinig zicht op zulke constructies. Via de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kan er worden geparticipeerd in privébedrijven – ik heb dat meegedeeld – zonder dat ik toezicht heb op die bedrijven, ik heb enkel toezicht op de intergemeentelijke verbanden. Nuhma is niet opgericht als intergemeentelijk samenwerkingsverband, maar als een vennootschap uitsluitend gevormd door die gemeenten. Ik heb geen vat op de bedrijven waarin Nuhma participeert. Ik heb ook geen vat op Nuhma, ook niet via artikel 195 van het Gemeentedecreet. Ik kan dat alleen maar vaststellen.

U begrijpt dat ik met vragen zit, om het zacht uit te drukken. De vragen die ik ga stellen, zijn die naar juridisch advies. Wat kunnen we daarmee doen? Ik ga dat niet aan de federale

overheid vragen, mevrouw Jans. Ik wil advies over de vraag of ik als minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur over enige mate van controletoezicht zou kunnen beschikken op een vennootschap die opgericht is conform de federale Programmawet die aan gemeenten toelaat, niet aan provincies, om te participeren in dat soort bedrijven. Ik heb geen goedkeuringsvoogdij. Ik heb gemerkt dat de toenmalige minister van Binnenlands Bestuur daar in 2000 niet tegen is opgetreden.

De vennootschap bestaat rechtsgeldig en heeft bovendien uit hoofde van haar statuten uitdrukkelijk tot doel om te participeren in andere bedrijven, los van energie. Daar kunnen we ons vragen bij stellen, maar ze bestaat nu eenmaal en ik heb geen toezicht noch controle. De gouverneur waarschuwt voor voldoende transparantie inzake de participatie. In de huidige omstandigheden, mijnheer Vereeck, kan ik maar één ding doen. Ik ga de burgemeesters, voor zover nodig, aanspreken. Ik veronderstel dat er een debat zal ontstaan.

Ik heb al gezien wat burgemeester Mondelaers op zijn weblog zet. Hij zegt dat hij er een rendement uit haalt van 0,71 procent en dat een spaarboekje op jaarbasis hem meer had opgeleverd. Het is wijs dat de gemeenten zich daarbij vragen stellen.

U zegt terecht dat 3E geen productie, vervoer of distributie doet van energie. Bij mijn weten is dat een kennisbedrijf, een consultancybedrijf, dat bepaalde software heeft ontwikkeld. Het is een privébedrijf. De nv Nuhma zegt dat het belangrijke kennis in huis heeft en dat het voor hen daarom interessant is om daarin te participeren. Een privévennootschap kan misschien zulke beslissingen nemen. Mijn vraag is: wat is nog de band met het gemeentelijke belang? Hoe ver staat het op de duur af van corporate governance, van controle en transparantie?

Ik denk dat er via de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden tientallen van zulke participaties zijn. Ik geef u één voorbeeld. In Telenet participeren de gemeenten op een indirecte manier. Ze zijn dus indirect aandeelhouder van een op dit ogenblik beursgenoteerd privébedrijf, wat aanvankelijk niet het geval was. In de afvalsector zijn er ook tal van dergelijke combinaties.

De gemeenten zijn de hoeders en de bewaarders van het gemeentelijke belang. Het is aan hen om hun verantwoordelijkheid te nemen. Ik ga erop wijzen in de brief die ik ga richten aan de gemeentebesturen. Tegelijk ga ik mij informeren om te zien wat er eventueel mogelijk is. Ik heb alles bekeken en besproken. Mijn eerste vragen waren ook: hoe kan dit? Hoe komt het dat wij geen toezicht hebben?

Dat zijn de feiten. Ik heb ze u correct weergegeven. Uw analyse is ook juist. Ik houd mijn hart vast. Als er plotseling ontsporingen gebeuren, gaan de poppen aan het dansen. Uiteindelijk staan de burgervaders heel ver af van de uitvoering van die beslissingen. Wat hebben ze dan gedaan met de centen van hun gemeentenaren? Het geld is weliswaar binnengekomen via fondsen uit Interelectra, maar het is geld van die 44 Limburgse gemeenten. Daarmee moet je omspringen in het kader van het gemeentelijke belang. De overheid moet dan zorgen voor voldoende transparantie en controle, voor corporate governance.

**De heer Lode Vereeck**: Minister, wij delen de analyse. Het kan inderdaad niet dat er geen democratische controle meer is op belastinggeld. Ik kijk ook uit naar dat antwoord. Ik neem aan dat we u daarover mogen ondervragen. We zullen dan zien welke acties u er verder aan koppelt. Dank u wel.

**De voorzitter**: Het incident is gesloten.

■